

UZASADNIENIE

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 poz. 1651 ze zm.) ustanawia plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 30 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku podpisał zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 19 maja 2014 r., poz. 1919). Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Już po wejściu w życie zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094 w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej, działając na podstawie § 5 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754), Minister Środowiska, pismem DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24 lutego 2015 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku we własnym zakresie.

W ww. piśmie wskazano, iż „W § 1 ust. 1 zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, zawarto przepis, zgodnie z którym „ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Łeby PLH220006”. W uzasadnieniu wskazano, iż dane zarządzenie dotyczy obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094. W związku z powyższym we wskazanym przepisie zarządzenia wystąpił oczywisty błąd, który należy poprawić”.

Zarządzeniem zmieniającym w § 1 skorygowano zatem wskazywany błąd.

Minister Środowiska zwrócił również uwagę: „W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, dla przedmiotu ochrony 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 91EO łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 1163 głowacz białopłetwy, 1138 brzanka, ustanowiono działania ochronne polegające na nielokalizowaniu nowych budowli piętrzących oraz nieprzebudowywaniu istniejących budowli piętrzących zakładających zwiększenie poziomu piętrzenia ponad dopuszczalną aktualnie rzędną poziomu wody. Przedstawione działania ochronne ingerują w sposób niedozwolony w gospodarkę wodną poprzez ustanawianie w tym zakresie zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, określającym zakres działań ochronnych planu zadań ochronnych, nie można ustanawiać zakazów określonego działania w tym akcie prawa miejscowego, ponieważ nie znajdują podstawy prawnej, tym samym wykraczają poza zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych”.

Zgodnie z sugestią Ministra Środowiska, zapis usunięto z katalogu działań. Zapisy te uwzględniono natomiast we wskazaniach do dokumentów planistycznych (załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia). Zgodnie z prezentowanym przez Ministra Środowiska poglądem ograniczenia dotyczące sposobu użytkowania gruntów, ich przeznaczenia mogą i powinny znaleźć się w załączniku dotyczącym wskazań do dokumentów planistycznych jako propozycja zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Informacja o zmianie powinna mieć charakter wskazania, a nie gotowego zapisu.

Minister wskazał: „W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, dla przedmiotu ochrony 1437 leniec bezpodkwiatkowy, ustanowiono działania ochronne dotyczące utrzymania dotychczasowej gospodarki rolnej, bez dokonywania ich podziału na działania

fakultatywne i obligatoryjne.”

Wymienione działania zostały podzielone na fakultatywne i obligatoryjne w obowiązującym zarządzeniu. W niniejszej zmianie, wyrazy „obligatoryjne” i „fakultatywne” zostały przesunięte na początek działania.

Minister wskazał: *„W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, dla przedmiotów ochrony 1163 głowacz białopletwy, 1138 brzanka, ustanowiono działanie ochronne polegające na dostosowaniu gospodarki przestrzennej do wymogów ochrony gatunków poprzez nielokalizowanie nowej zabudowy brzegów rzek mogącej wpływać niekorzystnie na stan wód w rzekach, nielokalizowanie przy rzekach kopalni kruszywa, a także miejsc wydobywania torfu mogących wpływać niekorzystnie na stan wód w rzekach. Należy stwierdzić, iż przedstawione działania (...) wykraczają poza zakres przedmiotowy działań ochronnych, określony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wiąże się to z przyznaną radzie gminy kompetencją do kształtowania gospodarki przestrzennej na terenie gminy, o czym stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). Ustawodawca dopuścił możliwość ingerencji w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody. W przypadku obszarów Natura 2000 w planie zadań ochronnych możliwe jest ustalanie wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych na podstawie art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym bezpośrednia ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne ustanowiona w działania ochronnych, a nie we wskazaniach do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, stanowi naruszenie kompetencji rady gminy oraz wykracza poza delegację ustawową określającą zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.”*

Uwagę uwzględniono. Działania zostały usunięte i w niniejszej zmianie przeniesione do wskazań do dokumentów planistycznych (załącznik nr 4 do zarządzenia).

Minister podkreślił także: *„W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, dla przedmiotów ochrony 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 1163 głowacz białopletwy, 1138 brzanka ustanowiono działania ochronne polegające na uporządkowaniu gospodarki ściekowej w zlewni zbiorników wodnych poprzez: budowę kanalizacji ściekowej, uszczelniania szamb, dążenia do wyposażania istniejących budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków lub w przydomowe oczyszczalnie ścieków, wyposażenie nowych budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków, lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) sprawy usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy, która sama decyduje o sposobie, terminie ich realizacji. Zobowiązanie gmin w działaniach ochronnych ustanowionych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 do wykonywania określonych zadań własnych ogranicza ich ustawowe kompetencje. Ponadto, takie zadania nie znajdują podstawy prawnej w upoważnieniu ustawowym określającym zakres działań ochronnych, ustalony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym przedstawione działania bezprawnie ingerują w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową, określając sposób jej wykonywania. Ingerencja w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową możliwa jest wyłącznie przez ustanowienie odpowiednich wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, w szczególności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, które określa kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, o czym stanowi art. 11. ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). W związku z powyższym działania ochronne określające pewne dążenia mogą zostać ujęte jako kierunki zmian dokumentów planistycznych.*

Należy wskazać, że obowiązek dotyczący wyposażenia nowych budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków, lub przydomowe oczyszczalnie ścieków, o którym mowa w pkt 3, stanowi modyfikację art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.), w szczególności w zakresie, w jakim ustanawia dane zobowiązanie na wójtów określonych gmin i RDOŚ w Gdańsku. Zgodnie ze wskazanym przepisem właściciele nieruchomości są zobowiązani do przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych. W związku z powyższym przedstawione działania ochronne prowadzą do bezprawnej modyfikacji przepisów ustawowych i stanowią istotne naruszenie prawa.”

Uwagę uwzględniono. Ww. działania usunięto z załącznika określającego działania ochronne i przeniesiono w niniejszym zarządzeniu do załącznika nr 4 - jako wskazanie do dokumentów planistycznych. Zrezygnowano z zapisu dotyczącego lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków ze względu na uwagę zgłoszoną przez Klub Przyrodników, omówioną dalej.

Minister podkreślił: „W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, dla przedmiotów ochrony 1163 Głowacz białopłetwy oraz 1 138 brzanka, ustanowiono działanie ochronne polegające na zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania oczyszczalni ścieków, w szczególności zabezpieczenie przed dopływem do wód powierzchniowych ścieków nieodpowiadających parametrom określonym w wydanych zezwoleniach, przy którym jako podmioty odpowiedzialne wskazano wójtów gmin Starogard Gdański, Skarszewy, Stara Kiszewa, Prezydenta Miasta Starogard Gdański, Burmistrza Miasta Skarszewy. Przedstawione działanie ochronne należy uznać za zbyt techniczne, ponieważ osoby zarządzające określonymi obiektami, w tym oczyszczalniami ścieków mają obowiązek zapewniać ich prawidłowe funkcjonowanie. Natomiast naruszenie warunków wydanych zezwoleń, czy decyzji administracyjnych prowadzi do podejmowania określonych normatywnie postępowań egzekucyjnych i nie ma potrzeby ustanawiać w tym zakresie dodatkowych obowiązków”.

Usunięto zatem działania polegające na zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania oczyszczalni ścieków.

Minister wskazał, iż „w załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy, dla przedmiotów ochrony 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 1163 głowacz białopłetwy działania, 1138 brzanka, ustanowiono działania ochronne polegające na dostosowaniu gospodarki turystycznej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyznaczenie stref potencjalnie dopuszczonych do zagospodarowania turystycznego oraz dostosowanie gospodarki turystycznej i przestrzennej do wymogów ochrony siedliska poprzez utrzymanie wolnej od kempingów i karawaningów strefy brzegowej poza wyznaczonymi strefami, dopuszczenie do budowy i do użytkowania obiektów turystycznych gwarantujących utrzymanie odpowiednich standardów sanitarnych, tj. zgodnych z aktualnymi przepisami prawa dotyczącymi usuwania nieczystości i odpadów. Zgodnie z art. 15 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planie miejscowym określa się w zależności od potrzeb granice terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W związku z powyższym w danym akcie prawa miejscowego można wyznaczyć strefy dopuszczone do zagospodarowania turystycznego, tym samym wyłączenie innych obszarów z możliwości wprowadzenia zagospodarowania turystycznego. Kompetencja do określania sposobu zagospodarowania przestrzennego na terenie określonych gmin, w tym zagospodarowania turystycznego przysługuje gminie. Dlatego nie można ingerować w dane kompetencje przez ustanawianie określonych działań ochronnych w planie zadań ochronnych,

ponieważ prowadzi to do bezprawnego ograniczania ustawowych uprawnień gmin. Ponadto, takie działanie ochronne wykraczają poza zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych. Warto dodać, że możliwa jest ingerencja uregulowań planu zadań ochronnych w zagospodarowanie przestrzenne w celu ochrony przyrody, ale wyłącznie przez ustanowienie określonych wskazań do zmian do istniejących dokumentów planistycznych. Odnosząc się do działania ochronnego wskazującego na konieczność dopuszczenia do budowy i użytkowania obiektów turystycznych gwarantujących utrzymanie odpowiednich standardów sanitarnych, tj. zgodnych z aktualnymi przepisami prawa, należy wskazać, że stanowi ono powtórzenie przepisów ustawowych, w tym m.in. art. 35 ust. 1 pkt 2 w zw. Z art. 36 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 196 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem usługi hotelarskie mogą być świadczone w obiektach hotelarskich, w tym kempingach, które spełniają wymagania sanitarne.”

Uwagę uwzględniono. Ww. działania usunięto. Wyznaczenie stref przeznaczonych pod usługi turystyczne w strefie brzegowej rzeki, określono zatem jako wskazanie do dokumentów planistycznych (załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia).

Minister wskazał również na uchybienie: „W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy dla przedmiotów’ ochrony 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, 6430 ziołorośla górskie, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, ustanowiono działanie polegające na ewentualnej zmianie SDF. W związku z brakiem uprawnień regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do samodzielnego dokonywania zmiany SDF, przedstawione zadanie nie będzie mogło być skutecznie wykonane. Z uwagi na jego fakultatywny charakter, który wynika z zastosowania stwierdzenia „ewentualna”, dane bezskuteczne działanie należy uznać za zbędne”.

Uwagę uwzględniono i skorygowano zapis. Ww. działania usunięto.

Ponadto, w związku z podjęciem działań związanych ze zmianą listy przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 i zmianą Standardowego Formularza Danych:

w załączniku dotyczącym Identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony:

- dodano siedliska: 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne i 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz sprecyzowano dla nich zagrożenia na podstawie dokumentacji PZO;
- dodano gatunki: 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus* 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus Cecilia*, 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus* oraz sprecyzowano dla nich zagrożenia na podstawie dokumentacji PZO;

w załączniku dotyczącym celów działań ochronnych:

- dodano siedliska: 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne i 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz sprecyzowano dla nich cele na podstawie dokumentacji PZO;
- dodano gatunki: 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus* 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus Cecilia*, 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus* oraz sprecyzowano dla nich cele na podstawie dokumentacji PZO;

w załączniku dotyczącym działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania:

- dodano siedliska: 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne i 91D0 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz sprecyzowano dla nich działania ochronne na podstawie dokumentacji PZO oraz uwzględniając dotychczasowe uwagi Ministra Środowiska i wytyczne w zakresie formułowania zapisów w akcie prawnym;
- dodano gatunki: 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus* 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus Cecilia*, 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus* oraz sprecyzowano dla nich działania ochronne na podstawie dokumentacji PZO oraz uwzględniając dotychczasowe uwagi Ministra Środowiska i wytyczne w zakresie formułowania zapisów w akcie prawnym;

w załączniku dotyczącym wskazań do zmiany w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Kiszewa, Skarszewy i miasta Starogard Gdański, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000:

po wskazaniu nr 1) dodano następujące wskazania:

- 2) wyznaczenie wzdłuż rzeki Wierzycy i jej dopływu – Wietcisy w obrębie obszaru Natura 2000, stref przeznaczonych do zagospodarowania turystycznego i nielokalizowanie kempingów i karawaningów poza tymi strefami. Budowane obiekty turystyczne użytkowane z zachowaniem określonych przepisami prawa standardami dotyczącymi usuwania nieczystości i odpadów,
- 3) nielokalizowanie nowej zabudowy powodującej przekształcenie brzegów rzek w granicach obszaru Natura 2000, mogące wpływać niekorzystnie na stan ekologiczny wód w rzekach,
- 4) nielokalizowanie w zlewniach bezpośrednich rzek Wierzycy i Wietcisy, w granicach obszaru Natura 2000, kopalni kruszywa, a także miejsc wydobywania torfu mogących wpływać niekorzystnie na stan ekologiczny wód w rzekach,
- 5) nielokalizowanie nowych budowli piętrzących oraz nieprzebudowywanie istniejących budowli piętrzących (za wyjątkiem budowy przepławek) zakładających zwiększenie poziomu piętrzenia ponad dopuszczalną aktualnie rzędną poziomu wody,
- 6) uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni zbiorników wodnych poprzez: budowę kanalizacji ściekowej, uszczelnianie szamb, wyposażanie istniejących budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków, wyposażanie nowych budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków, w obszarze Natura 2000,
- 7) nielokalizowanie w obszarze Natura 2000 nowych stawów rybnych, wymagających okresowych zrzutów wód do rzek.

Informację o zamiarze przystąpieniu do sporządzenia zmiany PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędów Gmin: Stara Kiszewa, Skarszewy, Starogard Gdański, Urzędu Miasta Starogard Gdański, Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie, w prasie („Dziennik Bałtycki” z dn. 14 maja 2015 r.) Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne w dniu 20 maja 2015 r. w Starostwie Powiatowym w Starogardzie Gdańskim, którego tematem były zapisy zmian w obowiązującym PZO.

Po spotkaniu dyskusyjnym wpłynęły następujące pisma dotyczące zmiany zarządzenia:

1. Pismo Klubu Przyrodników nr L. dz. 565/2015 z dnia 18 maja 2015 r., cyt.:

„W związku z projektem zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094, przedstawiam następujące stanowisko:

Uwagi Ministerstwa Środowiska dotyczące braku możliwości zawarcia w PZO zapisów stanowiących ograniczenia gospodarki wodnej, gospodarki ściekowej oraz zagospodarowania przestrzennego, powinny być przesłanką do sporządzenia i ustanowienia planu ochrony dla obszaru, po ewentualnym wykonaniu prac uzupełniających stan wiedzy. W planie ochrony bezsprzecznie można zawrzeć warunki dotyczące gospodarki wodnej, gospodarki ściekowej i gospodarki przestrzennej, które są potrzebne dla ochrony obszaru, a których ujęcie w PZO kwestionuje Minister. Wnosimy więc o wskazanie potrzeby sporządzenia planu ochrony, w ciągu 5 lat.”

Uwaga nie została uwzględniona. Należy zgodzić się z Klubem Przyrodników, iż w planie ochrony można zawrzeć warunki do utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Niemniej jednak przyjęto, iż działania wskazywane przez Ministra Środowiska jako uchybienia aktu, faktycznie nie zostały sprecyzowane i stopień ich uogólnienia nie dawał podstaw do rzetelnego określenia warunków. Analiza przypadków dotyczących procesu inwestycyjnego, jak i doświadczenia w przygotowywaniu planów ochrony dla obszarów Natura 2000 wskazuje, iż sprecyzowanie właściwych warunków utrzymania właściwego stanu gatunków i siedlisk zależnych od wód jest również niezwykle trudne przy tworzeniu aktu, jakim jest plan ochrony. Najbardziej istotne z punktu widzenia ochrony obszaru – siedlisk i gatunków stanowiących przedmioty ochrony, jest zatem współdziałanie z innymi podmiotami i nie zawsze musi mieć to współdziałanie charakter władczy - regulowany przepisem prawnym. W tej sytuacji uznano, że przygotowanie planu ochrony dla obszaru Dolina Wierzycy nie jest konieczne dla skutecznej jego ochrony.

cd. cyt.: *„Odnosnie gospodarki ściekowej, wyrażamy wątpliwości, czy indywidualne systemy oczyszczania ścieków są w stanie rzeczywiście zapewnić ich oczyszczenie w stopniu eliminującym stwarzane przez ścieki zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru. W większości systemów tego typu nie ma żadnej możliwości kontroli parametrów rozsączonych ścieków. Uważamy, że warunkiem uzyskania właściwego stanu przedmiotów ochrony w stosunku do gospodarki ściekowej powinno być zapewnienie oczyszczenia wszystkich ścieków do kontrolowanego poziomu zgodnego z przepisami odrębnymi, albo poprzez ich odbiór za pomocą kanalizacji, albo poprzez gromadzenie w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i wywóz do profesjonalnej oczyszczalni”.*

Uwagę częściowo uwzględniono. Z załącznika nr 4, dotyczącego wskazań do zmiany w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin z pkt 6) „*uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni zbiorników wodnych poprzez: budowę kanalizacji ściekowej, uszczelnianie szamb, wyposażanie istniejących budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków, wyposażanie nowych budynków w zabudowie rozproszonej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków, w obszarze Natura 2000*” usunięto sformułowanie „*lub w przydomowe oczyszczalnie ścieków*”;

cd. cyt.: *„Pozytywnie opiniujemy proponowane rozszerzenie załącznika „wskazania do zmian*

w studiach i planach". Projektowane zmiany są niezbędne dla zachowania sensu planu zadań ochronnych, który w przeciwnym razie nie gwarantowałby skutecznej ochrony obszaru. Zwracamy jednak uwagę, że takie umiejscowienie zapisów dotyczących gospodarki wodnej i zagospodarowania przestrzennego nie będzie w pełni skuteczne, gdyż jedynie wskazuje potrzebę dokonania zmian w studium, nie zobowiązując gminy do dokonania takich zmian, a ponadto studium, nie stanowiąc aktu prawa miejscowego, nie zapobiegnie skutecznie lokalizacji szkodliwych inwestycji. Dlatego i tak uważamy za niezbędne sporządzenie planu ochrony dla obszaru, o co wnosimy jak wyżej."

Uwaga nie została uwzględniona. Organ nie ma wpływu na skuteczność przepisów sformułowanych przez ustawodawcę. W przypadku przystąpienia do zmiany studium gmina powinna uwzględnić wskazania do zmiany zawarte w akcie prawa miejscowego, jakim jest plan zadań ochronnych.

cd. cyt.: „Odnosnie załącznika 4, uważamy, że tu należy określić specyficzne dla obszaru cele dla poszczególnych siedlisk i gatunków. Aby cele były weryfikowalne i mierzalne, powinny opisywać stawiany za cel stan siedlisk/gatunków w sposób możliwy do weryfikacji bez odnoszenia się do źródeł zewnętrznych, w szczególności określając konkretne wartości parametrów i wskaźników jakie mają być osiągnięte, a nie tylko odnosząc się do ocen stanu ochrony FV, U1 i U2. Mogą i powinny odnosić się także do elementów nie charakteryzowanych ogólnopolskimi wskaźnikami monitoringowymi, np. do występujących w obszarze gatunków typowych dla poszczególnych siedlisk, ich gatunków typowych, powiązań ekologicznych itp.

Konkretne podanie tu wartości wskaźników i parametrów jest potrzebne, gdyż odniesienia do „stanu FV” zmieniałyby się gdyby GIOS zmieniał sposoby monitoringu oceny, czego nie można wykluczyć – a tym samym rzeczywista treść normy określonej w PZO zmieniałaby się według rozstrzygnięć innego podmiotu, co jest niedopuszczalne w świetle delegacji ustawowej do ustanowienia w świetle delegacji ustawowej do ustanowienia PZO – byłoby to naruszenie delegacji ustawowej, w ramach której ustawodawca wskazuje dane organy, zobowiązane do jej wykonania, a nie same te organy decydują, kto taką delegację ustawową będzie wykonywał' (por. wyrok NSA II OSK 249/13 z 3 lipca 2014 r. w podobnej sytuacji prawnej w stosunku do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)."

W niniejszej zmianie załącznik dotyczący celów działań ochronnych nosi nr 2. Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano cel ochrony dla siedlisk: 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) oraz 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), poprzez wymienienie, które wskaźniki parametru struktura i funkcje zostały ocenione jako właściwe. Dla siedlisk 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*) i 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*), olsy źródłiskowe, nie modyfikowano celu poprzez wymienienie wskaźników z uwagi na liczbę ocenianych stanowisk (32 i 20)), jednakże są one wymienione w dokumentacji PZO.

W przypadku gatunku 1437 Leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum* celem było utrzymanie ogólnego stanu ochrony gatunku na co najmniej dotychczasowym poziomie U1 (niezadowolającym) oraz utrzymanie wartości wskaźnika parametru siedliska zwarcie drzew i krzewów/ocienienie na dotychczasowym poziomie FV (właściwym). Cel ten zmodyfikowano poprzez poszerzenie ilości przytoczonych wskaźników ocenionych na poziomie właściwym.

Dla pozostałych gatunków cele ochrony zostały zmodyfikowane analogicznie.

cd. cyt.: „Za cel dla siedliska 91D0 przyjęto poprawę uwodnienia. Sprawdzenie, czy

zbliżamy się do tego celu i czy został on osiągnięty, wymaga monitorowania uwodnienia borów bagiennych za pomocą ciągłej rejestracji poziomu wody pod powierzchnią terenu. Zupełnie niewystarczająca będzie okazjonalna ocena udowodnienia wg metodyki GIOŚ. Wnosimy o odpowiednie zaplanowanie monitoringu.”

Uwaga nie została uwzględniona. Siedlisko 91D0 stwierdzano na jednym stanowisku o łącznej powierzchni 6,82 ha. Nie odbierając słuszności zgłoszonej uwadze stwierdzono jednak, iż montaż diverów służących stałej rejestracji poziomu wody nie jest konieczny dla tak niewielkiej powierzchni. Zwiększono jednak częstotliwość kontroli wskaźnika uwodnienia siedliska - na corocznie.

2. Pismo RZGW w Gdańsku nr ZGPW/075-1/1/2015/JS z dnia 08.06.2015 r., cyt.:

„W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu prac nad zmianami zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Górnej Łeby PLH2200006 oraz Dolina Wierzycy PLH220094 Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej przesyła następujące uwagi do powyższych projektów:

(...)

Dolina Wierzycy PLH220094

Załącznik nr 3 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Str. 34 pkt 4 Przedmiot ochrony Łęgi wierzbowe, topolowe i w identycznych zapisach dotyczących innych przedmiotów ochrony

- proponujemy zmienić słowa "projektów hydrotechnicznych" na „obiektów hydrotechnicznych”.

Uwaga została uwzględniona.

cd. cyt.: „wnosimy o dopisanie na końcu pkt 4 „Dopuszcza się prowadzenie prac utrzymaniowych wynikających z planu utrzymania wód.” - wykonywanie prac utrzymaniowych, zgodnie z art. 21. Ustawy prawo wodne stanowi obowiązek właściciela wód i będzie wykonywane zgodnie z planem utrzymania wód opracowywanym obecnie przez Dyrektora RZGW, plan ten będzie uwzględniał potrzeby z zakresu ochrony przeciwpowodziowej i podlegał będzie strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko”.

Uwaga nie została uwzględniona. Zapisy PZO nie mogą się odnosić do zapisów dokumentu, który jeszcze nie istnieje i nie został zatwierdzony.

cd. cyt.: „- usunąć z kolumny „podmiot odpowiedzialny” słowa „właściciel piętrzeń”.

Uwaga została uwzględniona.

cd. cyt.: “Str. 36 Przedmiot ochrony Skójką gruboskorupowa i w identycznych zapisach dotyczących innych przedmiotów ochrony - w kolumnie podmiot odpowiedzialny wnosimy o wykreślenie RZGW w Gdańsku, gdyż tutejszy Zarząd nie jest właścicielem żadnego z ww. urządzeń na rzece Wierzycy, zamiast tego proponujemy wpisać „właściciel obiektu”.

Uwaga została uwzględniona.

cd. cyt.: *Str. 41 pkt 4 Przedmiot ochrony Głowacz białopłetwy, W kolumnie podmiot odpowiedzialny wnosimy o wykreślenie RZGW w Gdańsku, RZGW Gdańsk nie prowadzi gospodarki rybackiej iw związku z tym nie może być odpowiedzialny za „niewprowadzanie obcych geograficznie gatunków ryb do cieków”, Dyrektor RZGW ustanawia obwody rybackiej i oddaje je w rybackie użytkowanie rybackim użytkownikom wód, którzy to na podstawie zawartej umowy oraz sporządzonego operatu rybackiego prowadzą gospodarkę rybacką. Zwracamy również uwagę, iż podmiotem odpowiedzialnym za nielokalizowanie nowych stawów rybnych powinien być organ właściwy do wydania pozwolenia wodno-prawnego na wykonanie urządzenia wodnego tj. stawu”.*

Uwaga została uwzględniona. Natomiast działanie „*nielokalizowanie nowych stawów rybnych*” zostało usunięte z załącznika nr 3.

3. Pismo Nadleśnictwa Kaliska Zn. spr.ZG.7210.5.2015.ZG1z dnia 21.05.2015 r., cyt.

„W nawiązaniu do ustaleń poczynionych na spotkaniu związanym z omówieniem zmian w zarządzeniu dotyczącym PZO Dolina Wierzycy PLH220094 w dniu 20.05.2015r. w Starogardzie Gd., Nadleśnictwo Kaliska prosi o zweryfikowanie zapisu w Załączniku nr 3 do ww. planów.

W działaniach dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt dla Grądu subatlantyckiego dla stanowisk 1, 7, 11, 17, 18, 20, 21, 22, 28 należy usunąć Nadleśnictwo Kaliska z kolumny „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie”. Wymienione powyżej stanowiska nie leżą na terenie naszego nadleśnictwa.

Uwaga została uwzględniona.

Ponadto, projekt zmiany zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska (wiadomość e-mail z dnia 12 maja 2015 r.). GDOŚ zwróciła uwagę, że ujęcie w planie zadań ochronnych zapisów dla siedlisk: 3160, 91D0 oraz gatunków zwierząt: skójką gruboskorupowa, trzepla zielona, różanka, minóg strumieniowy, koza powinno być poprzedzone ujęciem ich w SDF – uwaga ta jest słuszna. Zmiany do bazy zostały w tym zakresie wprowadzone. Aktualizacja SDF (2016-...) zawiera ww. sugestie zmian w liście przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Poza tym, dla siedliska 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, zaplanowano monitoring stanu przedmiotu ochrony, zgodnie z metodyką GIOŚ w szóstym roku obowiązywania PZO oraz przeformułowano i doprecyzowano część zapisów PZO zgodnie z sugestią GDOŚ.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania się z projektem zmiany zarządzenia oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 15 października 2015 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Stara Kiszewa, Urzędu Gminy Skarszewy, Urzędu Gminy Starogard Gdański, Urzędu Miasta Starogard Gdański, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie i Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim, w obrębie których położony jest obszar Natura 2000. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni.

W tym czasie wpłynęły następujące uwagi i wnioski do przedmiotu powyższego postępowania od:

1. Nadleśnictwa Kaliska (pismo Zn. spr.: ZG.7210.5.2015.ZG1 z dnia 30 października 2015 r.)

Zgłoszono uwagę, aby z kolumny „obszar wdrażania” w załączniku nr 3, pkt 9 ppkt 4 projektu zarządzenia

usunąć stanowisko 31, ponieważ na stanowisku tym zaplanowano prace polegające na usuwaniu dęba czerwonego.

Uwagę uwzględniono po części, doprecyzowując, iż w przypadku stanowiska 31, procesy naturalnej sukcesji należy dopuścić po wykonaniu zabiegów ochrony czynnej polegających na usunięciu dęba czerwonego.

2. Nadleśnictwa Starogard (pismo Zn. spr.: ZG.7210.6.2015 z dnia 16 listopada 2015 r.)

Zgłoszono uwagę do załącznika nr 3, aby w punkcie 2 dla przedmiotu ochrony 3160 - naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, w kolumnie „podmiot odpowiedzialny” dodać Nadleśnictwo Starogard, ponieważ część działań dotyczy gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Starogard.

Uwagę uwzględniono.

Poza tym nie wpłynęły inne uwagi i wnioski.

W treści zarządzenia poza ww. zmianami, w załączniku dotyczącym działań ochronnych przedstawiono kolejność wierszy odnoszących się do uzupełnienia stanu wiedzy i monitoringu (dla siedlisk 3150, 3260, 6410, 6430, 6510, 7230, 91F0, 9170), naprawiając tym samym błąd redakcyjny aktualnie obowiązującego aktu.

Ponadto, przygotowując się do realizacji ustaleń planu w zakresie działań ochrony czynnej dla siedliska 7140, w celu zmierzenia powierzchni, na których w zmienianym zarządzeniu zaplanowano zadania w płatach siedliska, w dniu 28 października 2015 r. dokonano wizji terenowej. Wizja ta jednoznacznie wskazała, iż w miejscach wskazanych w planie zadań ochronnych, nie występuje siedlisko 7140, a jedynie kompleks zbiorowisk wodno-bagiennie-zaroślowo-leśnych powstałych po znacznym obniżeniu poziomu wód gruntowych oraz fragmenty zbiorowisk, które można określić jako nadbrzeżna olszyna, a także zadrzewienia budowane przez brzozę brodawkowatą i zakrzewienia z brzozą szarą. Zabiegi wykaszania gatunków szuwarowych oraz nalotu drzew i krzewów nie przywrócą siedliska torfowiska przejściowego i uznano je za bezcelowe.

W związku z powyższym w treści projektu zarządzenia wprowadzono następujące zmiany:

- 1) w załączniku nr 1, dla siedliska 7140 zagrożenia istniejące zastąpiono zagrożeniem określonym kodem U nieznanie zagrożenie lub nacisk wyjaśniając, iż nie doprecyzowano zagrożeń z powodu braku wystarczających informacji na temat siedliska w obszarze. Zgodnie z zasadą przezorności pozostawiono zdefiniowane zagrożenia potencjalne w obecnej formie;
- 2) w załączniku nr 2, dla siedliska 7140 określono cel: „Aktualizacja statusu przedmiotu ochrony w obszarze.”;
- 3) w załączniku nr 3, dla siedliska 7140 odstąpiono od planowania działań z zakresu ochrony czynnej, zaplanowano natomiast działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy oraz monitoringu, polegające na analizie i weryfikacji danych dotyczących siedliska w obszarze (w 6 roku obowiązywania PZO - łącznie weryfikacja danych nt. siedliska oraz ocena stanu zachowania płatów siedliska wskazanych w dokumentacji PZO jako płaty torfowiska przejściowego).

Zgodnie z zasadą przezorności, mimo iż wizja terenowa w roku 2015 wskazała, że płaty określone w dokumentacji PZO jako siedlisko 7140 nie wykazują cech torfowiska przejściowego, uznano, iż należy powtórzyć działania związane z oceną stanu ochrony tych płatów. Działania te należy przeprowadzić w miesiącach lipiec - sierpień, zgodnie z metodyką GIOŚ, tak aby wykluczyć błędne zaklasyfikowanie zbiorowisk roślinnych występujących w obszarze jako siedliska 7140. Ponadto, jeśli w wyniku przeprowadzonych działań, potwierdzone zostanie występowanie płatów siedliska na dyskusyjnym na chwilę obecną obszarze, zdefiniowane zostaną zagrożenia istniejące oraz adekwatne do zagrożeń działania ochronne, które należy podjąć w celu utrzymania siedliska w obszarze.

Powyższe uzasadnia dokonanie zmian w treści wcześniejszego zarządzenia.

Projekt zarządzenia zmieniającego wpisano do publicznie dostępnego wykazu danych prowadzonego na stronie internetowej www.ekoportal.pl, pod numerem 159/2016.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem PN-I.0041.39.2016.LA z dnia 2 czerwca 2016 r.